

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI**

**USTAWY O WSPIERANIU**

**RODZINY**

**I SYTSTEMIE PIECZY**

**ZASTĘPCZEJ**

## **PODSTAWA PRAWNA**

Z dniem 1 stycznia 2012 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135 ze zm.). Ustawodawca w powyższym akcie prawnym określił m.in. nowe zadania dla poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego, w tym gminnego.

Art. 179 ust. 1 ustawy określa, iż w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

### **ZADANIA GMINY WYNIKAJĄCE Z USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ**

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wójt zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1)analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2)wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3)rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4)podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5)pomocy w integracji rodziny;
- 6)przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7)dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:

- 1) pracy z rodziną;
- 2) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Rodzina może otrzymać wsparcie przez działania:

- 1) instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny;
- 2) placówek wsparcia dziennego;
- 3) rodzin wspierających.

Praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie:

- 1) konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
- 2) terapii i mediacji;
- 3) usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych;
- 4) pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;
- 5) organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej "grupami wsparcia" lub "grupami samopomocowymi".

**Do zadań własnych gminy należy:**

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
  - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy przez rodzinę wspierającą,
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;

# PLACÓWKA WSPARCIA DZIENNEGO

## Świetlica Środowiskowa

Podstawowym celem działalności świetlicy środowiskowej było:

- Stworzenie dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo miejsca bezpiecznego i aktywnego spędzania wolnego czasu oraz doraźna pomoc w rozwiązywaniu podstawowych trudności funkcjonowania społecznego, szkolnego, osobistego i emocjonalnego.
- Działalność profilaktyczna w zakresie przeciwdziałania patologii społecznej i wykluczeniu społecznemu.

W celu tym prowadzone były zajęcia dwojakiego rodzaju. Pierwsze to organizowanie czasu popołudniowego w tygodniu poprzez:

- zajęcia sportowe,
- organizacja czasu wolnego,
- utrwalanie zasad kulturalnego zachowania i kultury współzycia w grupie,
- uczenie się rozpoznawania własnych emocji,
- poznawanie mechanizmów uzależnień,
- poznawanie chorób społecznych,
- promowanie „zdrowego stylu życia”
- rozwijanie zainteresowań i ducha rywalizacji,
- kółka zainteresowań,
- grupy wsparcia dla rodziców,
- wycieczki,
- pomoc w nauce,
- organizację imprez okolicznościowych.

Drugą grupę zadania stanowiła pomoc psychologiczna dla dzieci w postaci zajęć grupowych i indywidualnych jak również pomoc psychologiczna dla rodzin. Podstawowym celem tego zadania było niesienie pomocy w rozwiązywaniu konfliktów i kryzysów w rodzinie, wsparcie integracji rodziny. Zadanie to realizowane było poprzez współpracę z psychologiem. Placówka działa od 2004 roku w strukturze Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bojszowach. Uczestnikami zajęć są dzieci pochodzące z rodzin alkoholowych, wychowujące się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju, z rodzin niewydolnych wychowawczo i o trudnej sytuacji materialnej oraz wykazujące chęć uczestnictwa w tego typu zajęciach- pragnących rozwijać zainteresowania, uzdolnienia.

W ramach działalności Placówki duży nacisk kładzie się na sport jako czynnik wychowawczy. Dziecko nadpobudliwe, zagrożone demoralizacją o zaburzonym zachowaniu ma przede wszystkim kłopot z relacjach z rówieśnikami. W trakcie zajęć sportowych w sposób naturalny przystosowuje się do działań w zespole, współzycia i wypełniania zadań stojących przed społecznością grupową. W szczególności odnosi się to do kształtowania postaw prawnych społecznie, wszechstronnego przygotowania do pełnienia funkcji wynikających z potrzeb społecznych. Zajęcia sportowe opracowane były jako program.

W ramach realizacji programu świetlicy prowadzona była współpraca z rodzicami, nauczycielami, psychologiem, pedagogiem szkolnym. Spotkania te dały możliwość wspólnego wypracowania metod i form pracy z dziećmi mającymi trudności w nauce i sprawiającymi kłopoty wychowawcze oraz możliwość wypracowania metod i form pracy z dziećmi przejawiającymi trudności wychowawcze. W okresie od stycznia do grudnia 2013 roku realizowane były następujące zadania i strategie:

## **STRATEGIE I METODY REALIZACJI PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO**

### ***Strategie informacyjne (metody):***

- pogadanka
- spotkanie ze specjalistą
- prezentacja filmu pełnometrażowego, wideo
- wycieczka tematyczna
- praca w oparciu o tekst przewodni (książkę)
- prezentacja teatralna i parateatralna itp.

### ***Strategie edukacyjne (metody):***

- realizacja znanych programów edukacyjnych
- krąg uczuć
- rysunki
- przedstawienia
- burza mózgów
- dyskusja
- symulacja różnych sytuacji życiowych np.: rozwiązywanie wymyślonego konfliktu
- technika uzupełniania zdań
- gry i zabawy dydaktyczne
- praca w małych grupach
- metody pedagogiki zabawy
- happeningi
- uroczystości

#### ***Strategia działań alternatywnych (metody)***

- koła zainteresowań
- spotkania hobbystów
- wycieczki
- festyny
- zajęcia i zawody sportowe

#### ***Strategie informacyjne (metody)***

- interwencja w środowisku domowym
- interwencja w środowisku szkolnym
- interwencja w sytuacji kryzysu rozwojowego (prowadzona przez specjalistę)
- pomoc psychologiczna, pedagogiczna
- terapia specjalistyczna indywidualna, grupowa.

W ramach zajęć własnych i dowolnych w świetlicy realizowane były następujące zadania dla poszczególnych grup wiekowych z uwzględnieniem zainteresowań, umiejętności oraz możliwości dzieci:

- **Prawidłowa realizacja obowiązku szkolnego** (pomoc w nauce, systematyczne odrabianie zadań domowych, przygotowywanie do lekcji)

Cel: Kształtowanie nawyku systematycznego uczenia się, motywowanie wychowanków do nauki, kształtowanie samodzielności

- Sposób realizacji: odrabianie lekcji, zajęcia edukacyjne
- **Zajęcia umysłowe**

Cel: Rozwijanie wyobraźni, spostrzegawczości, nabywanie umiejętności twórczego rozwiązywania problemów

Sposób realizacji: zajęcia rozwijające twórcze myślenie

- **Zajęcia artystyczne (plastyczne oraz praktyczno- techniczne, muzyczne)**

Cel: Rozwijanie sprawności manualnej, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień dzieci, rozbudzanie poczucia piękna

Sposób realizacji: Wykorzystywanie najróżniejszych technik plastycznych (wydzieranki, wycinanki, malowanie akwarelą, rysowanie ołówkiem, kredkami, rękodzieło, wykonywanie kompozycji przestrzennych, grafika, wykonywanie przedmiotów użytkowych), śpiewanie piosenek indywidualnie i grupowo, muzyka i ruch.

- **Zajęcia sportowo- ruchowe**

Cel: Rozwijanie postawy *fair-play*, podnoszenie sprawności fizycznej dzieci, uczenie zachowań prozdrowotnych, wytwarzanie nawyków aktywnego wypoczynku

Sposób realizacji: Gry i zabawy sportowo- ruchowe w plenerze bądź hali sportowej wg upodobań podopiecznych, ćwiczenia odpężające i dotleniające m.innymi narty, windsurfing, snowboard itp.

- **Zajęcia komputerowe**

Cel: Zapoznanie podopiecznych z zastosowaniem komputera oraz rozwijanie umiejętności obsługi poszczególnych programów, a także umiejętności wykorzystania Internetu do poszukiwania informacji

Sposób realizacji: Zajęcia z wykorzystaniem łącza internetowego

➤ **Zajęcia filmowe**

Cel: Wdrażanie do świata fantazji, wyobraźni, odprężenie

Sposób realizacji: Oglądanie wartościowych filmów i bajek na DVD, wyjazdy do kina

➤ **Zajęcia turystyczno- rekreacyjne**

Cel: Poszerzenie horyzontów intelektualnych dzieci, poznawanie miejsc dotąd nieznanych

Sposób realizacji: Organizacja wycieczek krajoznawczych

➤ **Zajęcia kulturalno- rozrywkowe**

Cel: Wdrażanie do świata kultury, stwarzanie możliwości osobistego kontaktu ze sztuką

Sposób realizacji: Wyjazdy do kina, spektakle teatralne

➤ **Zajęcia relaksacyjne**

Cel: Uspokojenie, wyciszenie, pobudzenie wyobraźni i koncentracji, odprężenie

Sposób realizacji: Relaksacja przy muzyce, gry i zabawy z chustą animacyjną, bajkoterapia

➤ **Zajęcia rekreacyjne i zabawowe**

Cel: Praktyczne zagospodarowanie czasu wolnego, rozwijanie zainteresowań

Sposób realizacji: Gry i zabawy stolikowe, zabawy towarzyskie, integracyjne

➤ **Organizacja wypoczynku**

Cel: Zapewnienie wypoczynku podopiecznym

Sposób realizacji: Organizacja ferii zimowych oraz kolonii letnich

➤ **Zajęcia tematyczne- uroczystości okolicznościowe**

Cel: Rozbudzanie wśród dzieci i młodzieży chęci do podtrzymywania tradycji i celebrowania ważnych dni

Sposób realizacji: Organizacja ważnych dni w roku (Dzień Matki, Dzień Dziecka, spotkań urodzinowych, spotkania świąteczne itp.)



Innym aspektem pracy Placówki było **wyposażenie rodziców lub opiekunów dzieci w wiedzę i umiejętności** stosowania skutecznych metod wychowawczych, efektywnej komunikacji z dzieckiem oraz różnych strategii służących konstruktywnemu rozwiązywaniu problemów. Tematyka warsztatów lub spotkań była następująca:

- Negocjacja i mediacja jako konstruktywne sposoby rozwiązywania konfliktów rodzinnych Skuteczne wychowanie – wskazówki dla rodziców,
- Jak budować dobre relacje z dzieckiem,
- Zaburzenia zachowań – jak radzić sobie z trudnym zachowaniem dziecka,
- Co robić z gniewem swoim i dziecka – konstruktywna praca z gniewem,
- Jak rozmawiać z dzieckiem.

W związku z dużym naciskiem na edukację sportową w roku 2013 zorganizowano wyjazd dla 20 uczestników zajęć na obóz na Mazury, na którym dzięki całodobowemu kontaktowi prócz zajęć sportowych wdrażane były elementy profilaktyki w zakresie patologii społecznych. Pobyt na takim obozie dla wielu młodych ludzi, prócz oczywistych walorów rekreacyjnych i edukacyjnych, miał również walory terapeutyczne. Nieoceniony bowiem jest wpływ przyrody na struktury psychiczne każdego człowieka.

#### **Lokalizacja Świetlic Środowiskowych na terenie Gminy Bojszowy.**

Siedziba filii placówki w **Jedlinie** mieści się w pomieszczeniach kaplicy kościelnej w Jedlinie. Pomieszczenia te zgodnie z umową zostały użyczzone na potrzeby Placówki Wsparcia Dziennego do 2020 roku.

Do dyspozycji placówki są następujące pomieszczenia:

- toaleta,
- pomieszczenie do nauki,
- pomieszczenie do zabawy,
- aneks kuchenny.

Placówka czynna jest od poniedziałku do piątku w godzinach: 13:00 – 17:00.

Filia w Jedlinie wyposażona jest w sprzęt dydaktyczny, tj. książki, gry, filmy DVD, sprzęt sportowy, multimedialny, komputerowy, itp.

Siedziba filii placówki w **Bojszowach** mieści się w budynku Gminnego Gimnazjum.

Do dyspozycji placówki są dwa pomieszczenia przeznaczone do nauki i zabawy oraz toaleta. Placówka posiada oddzielne wejście. Placówka czynna jest od poniedziałku do piątku w godzinach: 12:00 – 16:00. Filia w Bojszowach wyposażona jest w sprzęt dydaktyczny, tj. książki, gry, filmy DVD, sprzęt sportowy, multimedialny, komputerowy, itp.

Siedziba filii placówki w **Międzyrzeczu** mieści się w budynku straży pożarnej.

Do dyspozycji placówki są trzy pomieszczenia przeznaczone do nauki i zabawy, aneks kuchenny, toalety. Placówka posiada oddzielne wejście.

Placówka czynna jest od poniedziałku do piątku w godzinach: 11:30 – 15.30.

Filia w Międzyrzeczu wyposażona jest w sprzęt dydaktyczny, tj. książki, gry, filmy DVD, sprzęt sportowy, multimedialny, komputerowy, itp.

Placówka w miejscowości **Świerczyniec** mieści się w siedzibie Gminnej Szkoły Podstawowej. Placówka posiada oddzielne wejście, pomieszczenia sanitarne, pomieszczenia do nauki i zabawy. Wyposażona jest w sprzęt dydaktyczny, sportowy, multimedialny, komputerowy itp. Placówka czynna jest od poniedziałku do piątku w godzinach: 11:30 – 15:30.

Stan techniczny poszczególnych Placówek jest dobry.

Godziny otwarcia Placówki dostosowane są do potrzeb dzieci. Placówka czynna jest od poniedziałku do piątku.

## **OPIS PROGRAMÓW REALIZOWANYCH W PLACÓWCE**

### **1. Program „Od zabawy do poprawy”:**

#### Cele zajęć:

- stymulowanie rozwoju zdolności poznawczych;
- pobudzanie wyobraźni;

- poszerzanie zakresu słownictwa;
- kształtowanie empatii oraz umiejętności rozpoznawania i nazywania uczuć własnych i innych ludzi;
- rozwijanie umiejętności werbalnego i pozawerbalnego wyrażania uczuć;
- ukazanie dzieciom wartości zdrowia jako potencjału, którym dysponują;
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za zdrowie;
- kształtowanie odpowiednich postaw i nawyków zdrowotnych i higienicznych;
- budzenie świadomości ekologicznej;
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za środowisko;
- kształtowanie odpowiednich postaw i nawyków ekologicznych.

## **2. Program „JA dla siebie, INNI dla mnie, JA dla innych”:**

### Cele zajęć:

- dostarczenie uczestnikom zajęć doświadczeń pozytywnych poprzez stworzenie warunków do osiągnięcia sukcesów w zabawie;
- poprawa funkcjonowania dzieci w środowisku rówieśniczym oraz społecznym;
- zaspokojenie potrzeby uwagi, zabawy, aktywności ruchowej oraz twórczej.

## **3. Program „Wspólny czas koi nas”:**

### Cele zajęć:

- dostarczenie uczestnikom zajęć doświadczeń pozytywnych poprzez stworzenie warunków do osiągnięcia sukcesów w zabawie;
- Poprawa funkcjonowania dzieci w środowisku rówieśniczym oraz społecznym;
- Zaspokojenie potrzeby uwagi, zabawy, aktywności ruchowej oraz twórczej;
- Wyciszenie grupy;
- Stymulowanie rozwoju psychoruchowego dzieci;
- Stymulowanie pamięci, spostrzegawczości, koncentracji i wyobraźni dzieci.

## **4. Program „Niech Ci w sieci czas mądrze leci”:**

### Cele zajęć:

- podniesienie świadomości uczestników PWD na temat istniejących zagrożeń wynikających z korzystania z mediów elektronicznych;
- zapobieganie zachowaniom ryzykownych z zakresu obsługi mediów elektronicznych;
- uwrażliwienie uczestników PWD na obowiązujące normy społeczne i potrzebę szanowania innych.

W czasie **ferii zimowych**, w ich pierwszym tygodniu (od dnia 11.02.2013r. do dnia 15.02.2013r) pod hasłem „Akcja Zima 2013” stacjonarnie zorganizowano wypoczynek zimowy dla wszystkich chętnych dzieci z terenu Gminy Bojszowy.

- **Świetlica w Bojszowach** „Akcję Zimę 2013” realizowała pod hasłem „Ciepła świetlica, choć zimowy czas”. Program odbywał się wg dni tematycznych:

- 1) Sport wokoło, aby było nam wesoło.
- 2) Bal kostiumowy.
- 3) Razem brykamy i wspólnie gramy.
- 4) Odkryj magię tworzenia.
- 5) Dzień z Biblioteką Publiczną w Bojszowach.

- **Świetlica w Jedlinie** „Akcję Zimę 2013” realizowała wg poniższego planu:

- 1) Dzień muzycznych wyznań.
- 2) Bal kostiumowy.
- 3) Dzień szalonego Plastusia.
- 4) Dzień brykania i fikania.
- 5) Dzień z Biblioteką Publiczną w Bojszowach.

- **Świetlica w Świerczyńcu** „Akcję Zimę 2013” realizowała pod hasłem „Ciepła świetlica, choć zimowy czas”. Program odbywał się wg zajęć tematycznych:

- 1) Bezpieczne ferie, projekcja filmu oraz prace plastyczne.
- 2) Bal kostiumowy.

3) Muzykowanie, prace artystyczne / manualne, wspólne czytanie i turniej „kółko i krzyżyk”.

4) Turniej Rummicub oraz dzień z Biblioteką Publiczną w Bojszowach.

5) Spotkanie z książką, konkurs plastyczny, zajęcia przyrodnicze, zawody ruchowe.

W czasie ferii zimowych, w ich drugim tygodniu, zorganizowano wyjazd na zimowisko do Wisły do Ośrodka REGLE. Kryteriami, które wpłynęły na wyłonienie grupy kwalifikującej się do wyjazdu był:

- Fakt, czy dana rodzina objęta była systemem pomocy społecznej. Nie dotyczyło to wyłącznie sytuacji materialnej rodziny, ale również innych trudności.
- Fakt, czy frekwencja dziecka wskazywała na regularne uczęszczanie do placówki. Ale jednocześnie czy takie dziecko, w opinii wychowawcy, predysponowało do szczególnego wyróżnienia za ogólną postawę. Na taką ocenę składało się zachowanie wobec wychowawców, kolegów oraz zaangażowania w życie świetlicy.
- Kwalifikowane były również dzieci, które z racji specyfiki trudności wychowawczych rokowały podczas pobytu na zimowisku możliwość pracy kierunkowej.

Dzieci podczas pobytu uczyły się jazdy na nartach oraz na snowboardzie. Jednocześnie w trakcie zimowiska zorganizowano:

- wycieczkę do Leśnego Parku Niespodzianek w Ustroniu,
- plenerowe ognisko,
- zwiedzanie skoczni narciarskiej w Wiśle,
- kulig z zaprzęgiem konnym.

Dane liczbowe dzieci, które z poszczególnych placówek wyjechały na zimowisko prezentują się następująco:

<b>Świetlica Środowiskowa w Bojszowach</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Jedlinie</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Międzyrzeczu</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Świerczyńcu</b>	<b>OGÓLEM</b>

15	7	12	11	45
----	---	----	----	----

W dniu 22 marca 2013r. w każdej świetlicy zorganizowano „Śniadania Wielkanocne” dla dzieci uczęszczających do poszczególnych placówek. Frekwencja prezentuje się wg danych liczbowych w poniższej tabeli:

Świetlica Środowiskowa w Bojszowach	Świetlica Środowiskowa w Jedlinie	Świetlica Środowiskowa w Międzyrzeczu	Świetlica Środowiskowa w Świerczyńcu	OGÓLEM
26	18	23	19	86

W czasie wakacji, w lipcu, pod hasłem „Akcja Lato 2013” zorganizowano stacjonarny wypoczynek letni dla wszystkich chętnych dzieci z terenu Gminy Bojszowy. Dane liczbowe dzieci, które skorzystały z tej formy wypoczynku zaprezentowano poniżej:

Świetlica Środowiskowa w Bojszowach	Świetlica Środowiskowa w Jedlinie	Świetlica Środowiskowa w Międzyrzeczu	Świetlica Środowiskowa w Świerczyńcu	OGÓLEM
98	26	23	38	185

Akcja lato 2013 zorganizowana była w oparciu o zasoby własne placówek. W tym czasie dzieci bawiły się i spędzały czas:

- na dostępnych placach zabaw;

- na dostępnych boiskach sportowych oraz na hali sportowej;
- na świetlicowych podwórkach.

Zorganizowano:

- podchody;
- zabawy tematyczne;
- zajęcia sportowe;
- konkursy, zawody i turnieje;
- zajęcia plastyczne;
- malowanie twarzy;
- ogniska;
- wspólne przygotowywanie posiłków i deserów;
- zajęcia przy współpracy z Gminną Biblioteką Publiczną w Bojszowach.

Wszystkie dzieci korzystające z placówek w tym czasie miały zapewniony suchy prowiant.

W lipcu 2013r. zorganizowano wycieczkę do Zagrody „Pszczyńskie Żubry” w Jankowicach. W programie wycieczki zaplanowano panel edukacyjno – przyrodniczy oraz rozrywkowy. Zapewniono dzieciom także ciepły posiłek. Z wycieczki skorzystały dzieci z wszystkich placówek. Poniższa tabela odzwierciedla dane liczbowe:

<b>Świetlica Środowiskowa w Bojszowach</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Jedlinie</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Międzyrzeczu</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Świerczyńcu</b>	<b>OGÓLEM</b>
37	14	11	13	75

W sierpniu, w terminie od 25 do 31 sierpnia b.r., dzieci z PWD przebywały na Obozie Letnim na Mazurach. Korzystano z infrastruktury Ośrodka Camp – Pisz w Piszcu.

Kryteriami, które wpłynęły na wyłonienie grupy kwalifikującej się do wyjazdu był:

- Fakt, czy dana rodzina objęta była systemem pomocy społecznej. Nie dotyczyło to wyłącznie sytuacji materialnej rodziny, ale również innych trudności.
- Fakt, czy frekwencja dziecka wskazywała na regularne uczęszczanie do placówki. Ale jednocześnie czy takie dziecko, w opinii wychowawcy, predysponowało do szczególnego wyróżnienia za ogólną postawę. Na taką ocenę składało się zachowanie wobec wychowawców, kolegów oraz zaangażowania w życie świetlicy.
- Kwalifikowane były również dzieci, które z racji specyfiki trudności wychowawczych rokowały podczas pobytu na obozie możliwość pracy kierunkowej.

Był to obóz z elementami profilaktyki oraz edukacji sportowej. Dzieci podczas pobytu mogły żeglować, pływać na kajakach oraz na deskach windsurfingowych. Jednocześnie podczas pobytu na obozie zorganizowano wycieczkę do Parku Dzikich Zwierząt w Kadzidłowie.

Dane liczbowe dzieci, które wyjechały z poszczególnych placówek odzwierciedla poniższa tabela:

<b>Świetlica Środowiskowa w Bojszowach</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Jedlinie</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Międzyrzeczu</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Świerczyńcu</b>	<b>OGÓLEM</b>
11	8	5	7	31

Od lipca do grudnia 2013r. dzieci ze Świetlicy w Bojszowach oraz ze Świetlicy w Jedlinie cyklicznie brały udział w **zajęciach z jazdy konnej, z elementami hipoterapii**. W grudniu do tych zajęć dołączyły dzieci ze Świetlicy w Międzyrzeczu. Z zajęć łącznie skorzystała liczba dzieci zaprezentowana poniżej:



<b>Świetlica Środowiskowa w Bojszowach</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Jedlinie</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Międzyrzeczu</b>	<b>OGÓLEM</b>
50	13	4	67

W październiku 2013 roku młodsze dzieci ze wszystkich świetlic wspólnie obejrzały przedstawienie teatralno – profilaktyczne pt. „**Brzydkie Kaczętko**”. Dane liczbowe ujmuje poniższa tabela:

<b>Świetlica Środowiskowa w Bojszowach</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Jedlinie</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Międzyrzeczu</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Świerczyńcu</b>	<b>OGÓLEM</b>
15	18	15	14	62

Także w październiku 2013r. wszystkie regularnie uczęszczające do świetlic dzieci wyjechały do Multikina do Tychów na projekcję filmu animowanego pt. „**Kumba**”.

Poniższa tabela prezentuje dane liczbowe związane z uczestnictwem w wyjeździe:

<b>Świetlica Środowiskowa w Bojszowach</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Jedlinie</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Międzyrzeczu</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Świerczyńcu</b>	<b>OGÓLEM</b>
28	18	29	31	106

W dniu 25 listopada 2013r. dla wszystkich świetlic zorganizowano „**Spotkania Andrzejkowe**”. Był to czas tańców, tradycyjnego wróżenia oraz okazja do wspólnego biesiadowania. Udział w imprezie był liczny, co obrazuje poniższa tabela:

<b>Świetlica Środowiskowa w Bojszowach</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Jedlinie</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Międzyrzeczu</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Świerczyńcu</b>	<b>OGÓLEM</b>
25	18	31	33	<b>107</b>

W dniu 3 grudnia 2013r. zorganizowano „Spotkanie Mikołajkowe. Wręczenie paczek mikołajkowych było poprzedzone spektaklem teatralno – profilaktycznym pt. „W pracowni Św. Mikołaja”.

Rozdysponowano następującą ilość paczek mikołajkowych:

<b>Świetlica Środowiskowa w Bojszowach</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Jedlinie</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Międzyrzeczu</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Świerczyńcu</b>	<b>OGÓLEM</b>
37	24	33	46	<b>140</b>

W dniu 18 grudnia 2013 r. wszystkie świetlice spotkały się na **wspólnej „Wigilijce”**. Przebieg imprezy odbył się wg następującego programu:

- Powitanie dzieci i wychowawców.
- Ogłoszenie zwycięzców konkursu „Rodzina bez przemocy” oraz wręczenie nagród.
- Program artystyczny zaprezentowany przez dzieci ze Świetlicy Środowiskowej w Międzyrzeczu.
- Dzielenie się opłatkiem oraz wspólna kolacja.
- Konkurs bożonarodzeniowy prowadzony przez dzieci ze Świetlicy Środowiskowej w Świerczyńcu.
- Prezentacja przygotowanej kolędy przez wszystkie świetlice.
- Kolędowe karaoke.

Frekwencja na imprezie prezentowała się następująco:

<b>Świetlica Środowiskowa w Bojszowach</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Jedlinie</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Międzyrzeczu</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Świerczyńcu</b>	<b>OGÓLEM</b>
32	19	25	38	114

Przez cały 2013 rok cyklicznie organizowano **Warsztaty Muzyczne** – naukę gry na gitarze oraz na perkusji. Poniżej prezentuje się liczba osób, które skorzystały z udziału w warsztatach muzycznych:

	<b>Świetlica Środowiskowa w Bojszowach</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Jedlinie</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Międzyrzeczu</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Świerczyńcu</b>	<b>OGÓLEM</b>
<b>Gitara</b>	8	2	2	15	27
<b>Perkusja</b>	1	12	3	3	19

W roku 2013 cyklicznie organizowano przedmiotowe **zajęcia edukacyjne**. Skalę, w jakiej dzieci z poszczególnych placówek korzystały z poszczególnych zajęć, odzwierciedla poniższa tabela:

	<b>Świetlica Środowiskowa w Bojszowach</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Jedlinie</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Międzyrzeczu</b>	<b>Świetlica Środowiskowa w Świerczyńcu</b>	<b>OGÓLEM</b>
<b>matematyka</b>	X	X	X	6	6
<b>j. angielski</b>	26	12	18	8	64

j. niemiecki	9	X	X	X	9
--------------	---	---	---	---	---

Końcem każdego kwartału każda świetlica **biesiadowała przy torcie**. Był to element wychowawczy, który w sposób naturalny i niewymuszony pozwalał edukować dzieci, jak można kulturalnie świętować ważne okazje / urodziny.

Głównymi problemami wychowawczymi, z jakimi placówki borykały się w roku 2013 to:

- Postawy wycofane;
- Postawy pasywne i bierne;
- Potrzeba nadmiernej uwagi;
- Płaczliwość;
- Zachowania prowokacyjne i złośliwe;
- Postawy roszczeniowe;
- Postawy egocentryczne;
- Skłonności do ryzykownych zabaw;
- Deficyty edukacyjne;
- Niska motywacja do nauki szkolnej;
- Deficyty w kulturze osobistej;
- Deficyty w higienie osobistej;
- Zachowania agresywne werbalne i pozawerbalne;
- Wulgaryzmy;
- Skłonność do konfliktów;
- Trudności w koncentracji i utrzymaniu uwagi;
- Niskie poczucie własnej wartości i zaniżona samoocena;
- Trudności w podejmowaniu decyzji;
- Chroniczne znudzenie;
- Deficyty w nawiązywaniu prawidłowych relacji rówieśniczych;
- Nieumiejętność współpracy w grupie;
- Niechęć do zajęć grupowych;
- Skłonność do wykluczania dzieci z grupy;
- Skłonność do powielania stereotypów;
- Nadmierna uległość na wpływy innych;

- Skłonności do nadmiernej dominacji nad innymi;
- Brak umiejętności przegrywania;
- Zaburzone poczucie winy i odpowiedzialności;
- Naruszanie kontraktu, panujących reguł i norm w świetlicy;
- Brak poszanowania świata przyrody;
- Brak poszanowania jedzenia;
- Nadużywanie gier komputerowych;
- Trudności w panowaniu nad emocjami;
- Labilność emocjonalna;
- Samowolne opuszczanie placówki;
- Zaburzone poczucie granicy w kontaktach z dorosłymi.

Realizacja programu pozwoliła na :

1. twórcze przystosowanie beneficjentów do norm społecznych i przygotowanie ich do funkcjonowania w określonych rolach społecznych – 91 uczestników
2. kształtowanie umiejętności samodzielnego rozwiązywania wewnętrznych konfliktów emocjonalnych, konfliktów w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym – 61 uczestników
3. kształtowanie indywidualnej drogi rozwoju osobowości i postaw sprzyjających dokonywaniu korzystnych wyborów życiowych – 51 uczestników
4. rozwijanie osobistych możliwości poszerzania swojej świadomości i swoich kontaktów z otoczeniem - 100 uczestników
5. stwarzanie sytuacji do rozwijania różnorodnych zainteresowań – 87 uczestników
6. aktywowanie mechanizmów wyzwalających twórczą aktywność - 65 uczestników
7. wytwarzanie klimatu sprzyjającego powstawaniu emocjonalnych więzi wśród wychowanków – uczenie efektywnej komunikacji interpersonalnej – 76 uczestników
8. udzielenie pomocy w usuwaniu trudności związanych z niepowodzeniami szkolnymi – 87 uczestników
9. usuwanie braków w nauce – 65 uczestników
10. doprowadzenie do zrozumienia i przejściowego zaakceptowania przez dziecko jego własnych trudności przystosowawczych – 30 uczestników

11. kształtowanie umiejętności porozumiewania się z innymi, pracy w zespole 90 uczestników
12. radzenie sobie ze stresem – 45 uczestników
13. dbanie o zdrowie – 71 uczestników
14. przeciwdziałanie patologii społecznej i wykluczeniu społecznemu – 80 uczestników

### **Klub Młodzieżowy**

Podmiotem prowadzącym placówkę jest **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bojszowach** z siedzibą w Świerczyńcu przy ul. Sierpowej 38. Pełna nazwa placówki brzmi **Placówka Wsparcia Dziennego Klub Młodzieżowy.**

Program realizowany w Placówce opierał się na następujących założeniach:

- konieczność wyrównania szans edukacyjnych młodzieży pochodzącej z patologicznych, ubogich materialnie i kulturowo rodzin;
- rozwijaniu i stymulowaniu zaradności życiowej aktywności i przedsiębiorczości;
- przygotowaniu do samowystarczalności i radzenia sobie w życiu codziennym;
- wykształceniu możliwości podejmowania własnych decyzji, poczucia odpowiedzialności za nie;
- przygotowaniu do życia w społeczeństwie oraz samodzielnego radzenia sobie z problemami życia codziennego;
- podejmowaniu kompleksowych działań dydaktycznych i wychowawczych, które poprzez treningi, warsztaty i ćwiczenia wykształcą umiejętności szukania pracy, modyfikowania własnych kwalifikacji, a przede wszystkim przyczynią się do wypracowania wysokiego poziomu motywacji do aktywizacji.

**Celem głównym** programu było ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej młodzieży z Gminy Bojszowy. Głównym działaniem było dążenie do wyrównywania szans edukacyjnych.

**Cele szczegółowe** realizowane w ramach programu to:

1. Motywowanie młodzieży do większej aktywności, samorealizowania się, przedsiębiorczości, zaradności życiowej.
2. Nabycie umiejętności dokonywania właściwych wyborów i rozwiązywania osobistych problemów.
3. Kształtowanie umiejętności komunikacji społecznej i dojrzałości emocjonalnej, zaradności życiowej, umiejętności radzenia sobie w sytuacji stresowej oraz aktywnego przezwycięzania problemów.
4. Budowanie własnego pozytywnego obrazu.
5. Wykształcenie umiejętności podejmowania ważnych decyzji oraz ponoszenia konsekwencji z nimi związanych.
6. Umiejętności funkcjonowania w zespole.
7. Wsparcie psychologiczne i pedagogiczne.

We wszystkich Klubach prowadzona była szeroko pojmowana profilaktyka celem, której było:

- rozwiązywanie problemów uzależnień,
- prawidłowego rozwoju psychofizycznego dzieci i młodzieży,
- pobudzenie pozytywnych postaw wobec aktywności ruchowej,
- zachęcanie do podejmowania aktywności ruchowej,
- przekazanie uczestnikom zajęć zasobów umiejętności, ruchowych przydatnych w aktywności ruchowej, relaksacyjnej i sportowej,
- ograniczanie i minimalizowanie barier komunikacyjnych,
- budowanie pozytywnych relacji międzyludzkich,
- zaspokajanie potrzeb przynależności do grupy,
- kształtowanie szacunku dla innych,
- kształtowanie zachowań asertywnych,
- rozwijanie umiejętności realizacji własnych pomysłów,

- redukcja napięcia i wyciszanie lęków,
- zapewnienie możliwości rozładowania skumulowanej energii,
- wdrażanie zachowań i postaw prozdrowotnych,
- kształtowanie odpowiedzialności i obowiązkowości,
- kształtowanie postaw zaangażowania,
- kanalizowanie napięć emocjonalnych,

W pracy z młodzieżą stosowane były zróżnicowane metody i techniki pracy pedagogicznej, które w sposób optymalny pozwalały na transfer wiedzy, umiejętności i wzorców. Nacisk w zajęciach położony był na:

- kształtowanie i pobudzanie rozwoju kompetencji ogólnospołecznych i inteligencji emocjonalnej;
- zapobieganie szerzącym się patologiom społecznym;
- wspieranie procesu edukacyjnego poprzez niwelowanie złych wpływów otoczenia oraz udostępnianie szeregu materiałów edukacyjnych (w tym również Internetu, literatury itp.); zapewnienie dostępu do dóbr kultury.

Założone cele realizowane były poprzez różne formy i metody pracy w oparciu o następujące zasady pracy i metody pracy:

### **Metody pracy w Klubie**

1. Metoda pracy grupowej - praca w zespołach angażowała wszystkich uczestników umożliwiając im wykazywanie się;
2. Metoda pracy indywidualnej – podczas zajęć indywidualnych uczestnik sam wybierał sobie zadania i je wykonywał, przykładem takich zajęć realizowanych w czasie zajęć było czytanie książek, czasopism, wykonywanie elementów dekoracyjnych;
3. Metoda pracy masowej - zajęcia takie angażowały wszystkich uczestników klubu, np. udział w koncercie, rozgrywkach sportowych, w konkursach.

W Klubie realizowane były następujące programy profilaktyczne:

- Cykl zajęć grupowych prowadzonych w ramach Klubu Młodzieżowego: „Bezsilność źródłem mocy”, „Utrata kontroli przez pijącego rodzica nad swoim życiem”, „Koncentracja życia wokół picia rodzica”, „Wpływ picia rodzica na role pełnione



przez dziecko w rodzinie, na jego zdrowie fizyczne i psychiczne oraz kontakty z otoczeniem”.

- Trening asertywnych zachowań: „Co to jest trening asertywnych zachowań”, „ Obrona swoich praw w sytuacjach społecznych”, „Obszar informowania o uzależnieniu swojego rodzica”
- Program pracy nad złością
- Trening wyrażania krytyki dla młodzieży krzywdzonej w rodzinie
- Program terapeutyczny dla młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, zagrożonych problemem alkoholowym „Można inaczej”.

### **Rezultaty zadania:**

1. Twórcze przystosowanie uczestnika do norm społecznych i przygotowanie go do funkcjonowania w określonych rolach społecznych (47 osób)
2. Poprawa w kształtowaniu umiejętności samodzielnego rozwiązywania wewnętrznych konfliktów emocjonalnych, konfliktów w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym ( 41 osób)
3. Poprawa w kształtowaniu indywidualnej drogi rozwoju osobowości i postaw sprzyjających dokonywaniu korzystnych wyborów życiowych (46 osób)
4. Lepszy rozwój osobisty, stworzenie możliwości poszerzania świadomości o samym sobie (32 osób)
5. Lepsze rozwinięcie różnorodnych zainteresowań (25 osób)
6. Pobudzenie mechanizmów wyzwalających twórczą aktywność (30 osób)
7. Wytworzenie klimatu sprzyjającego powstawaniu emocjonalnych więzi wśród wychowanków – uczenie efektywnej komunikacji interpersonalnej (36 osób)
8. Udzielenie pomocy w usuwaniu trudności związanych z niepowodzeniami szkolnymi (28 osób)
9. Niwelowanie braków w edukacji (35 osób)
10. Doprowadzenie do większego zrozumienia własnych trudności przystosowawczych i zwiększenie umiejętności w mierzeniu się z nimi (26 osób)
11. Poprawa umiejętności porozumiewania się z innymi, pracy w zespole (34 osób)

## ASYSTENT RODZINY

Asystentura rodziny polega na towarzyszeniu rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny pochodzenia i rodziny dalszej, społeczności lokalnej i zasobów instytucjonalnych. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, które pozwala im być samodzielnymi oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Efekt ten jest możliwy do osiągnięcia, przy współdziałaniu rodziny na każdym etapie metodycznego działania: od oceny wstępnej, przez układanie planu pracy i jego realizację po ocenę końcową, dostosowanie pracy do możliwości i kontekstu życia rodziny oraz poprzez małe kroki powolnie posuwanie się do przodu.

Do warunków koniecznych asystentury należy nawiązanie relacji z rodziną, długofalowość pracy (ok. 2 lat), dostosowanie stylu komunikacji i metod działania do faz procesu zmiany. Jeśli warunki organizacyjne pozwalają tylko na pracę kilkumiesięczną warto skupić się na najpilniejszych zdaniem rodziny sprawach, przywracających im socjalne bezpieczeństwo (dostęp do świadczeń lub uzyskanie zatrudnienia, leczenie dzieci, uregulowanie zaległych spraw urzędowych, związanych z sytuacją mieszkaniową i rodzinną itd.).

Zadaniem asystenta rodziny była pomoc rodzinie przy wdrażaniu prawidłowych postaw życiowych wszystkich jej członków. Współpraca z asystentem odbywała się za zgodą rodziny. Pierwszy kontakt asystenta z rodziną następował w obecności pracownika socjalnego. Podczas spotkania asystent próbował dowiedzieć się jak najwięcej o rodzinie, dzieciach, o występujących w rodzinie problemach oraz ich oczekiwaniach. Asystent wspólnie z rodziną określał sposób wyjścia z trudnej sytuacji życiowej. Ustala mocne strony rodziny oraz rodzaj i kolejność podejmowanych działań. Ostatecznie na zmianę i sukces pracowała sama rodzina. W pierwszej kolejności asystent wspierał rodzinę w rozwiązywaniu podstawowych problemów życiowych. Rola asystenta rodziny zaczynała się już na etapie profilaktyki, jego zadaniem było całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami.

**Działania podejmowane na rzecz rodziny polegają na:**

- diagnozowaniu problemów rodziny poprzez zapoznanie się z dokumentacją dotyczącą rodziny — wywiad środowiskowy, kontrakt socjalny;
- określeniu wspólnie z rodziną, podstawowych problemów i potrzeb występujących w rodzinie;
- zmotywowaniu rodziny do współpracy i działań zmierzających do pokonania problemów;
- sporządzeniu planu pomocy rodzinie z uwzględnieniem metod bezpośredniej pracy z rodziną, zorganizowanie wsparcia środowiskowego poprzez zaproszenie do współpracy reprezentantów służb i instytucji,
- zaangażowaniu całej szeroko pojętej rodziny oraz podejmowaniu czynności związanych z realizacją zadań zawartych w planie, przy aktywnym udziale rodziny;
- pomocy w poprawie sytuacji rodziny, w szczególności pomocy w usunięciu czynników przeszkadzających w osobistym wychowywaniu dzieci (rozwiązywanie podstawowych problemów: socjalnych, psychologicznych, wychowawczych, pomocy w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, wspieraniu rodziny w uzyskaniu zatrudnienia i podniesieniu kwalifikacji zawodowych), wspieraniu rodziny w dążeniu do pokonania problemów, budowaniu i utrwalaniu w niej wiary we własne siły;
- prowadzeniu poradnictwa i edukacji dla rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej, w tym w szczególności poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów oraz udzielaniu informacji na temat pomocy świadczonej przez właściwe instytucje rządowe, samorządowej, organizacje samorządowe;
- współpracy z jednostkami administracji rządowej i samorządu terytorialnego, właściwymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i specjalistami działającymi na rzecz dziecka i rodziny wymagających wsparcia w celu przeciwdziałania i ograniczania skutków negatywnych zjawisk społecznych;
- monitorowaniu i wspieraniu procesu zmian, wzmacnianiu i pokazywaniu rezultatów własnych osiągnięć, dalszym budowaniu postawy aktywnej klienta.

W Gminie Bojszowy wsparciem asystenta rodzinnego było 20 rodzin, z czego 7 rodzin stanowiły rodziny niepełne.

KIEROWNIK  
Gminnego Centrum Pomocy Rodzinie  
w Bojszowach  
*Anna Młoczek*  
mgr Anna Młoczek